

AQSH VA ROSSIYA HUQUQLARIDA YURIDIK SHAXSLARNING ISHCHANLIK OBRO'SINI HIMOYA QILISH

Xabibullaev Davlatjon Yul'chibaevich

*Toshkent davlat yuridik universitetining professori,
yuridik fanlar nomzodi*

Ibratova Feruza Boboqulovna

*Toshkent davlat yuridik universitetining professori v.b.,
yuridik fanlar doktori*

Solieva Kamola Rustamjon qizi

Toshkent davlat yuridik universitetining magistranti

Annotatsiya: *Maqolada Rossiya qonunchiligida "yuridik shaxsning ishchanlik obro'si" ta'rifini, yuridik shaxsning o'zi boshqaruv organlari va boshqa organlar a'zolarining kasbiy faoliyati bilan bog'liq bo'lgan tuhmat va ishchanlik obro'siga putur yetkazish o'rtasidagi munosabatlarni belgilash zarur degan xulosaga kelinadi. AQSh qonunchiligi ishchanlik obro'sini tuhmatdan himoya qilishning yaxshi ishlab chiqilgan samarali vositasi bo'lib, uning chegarasi so'z erkinligiga bo'lgan konstitutsiyaviy huquqdir, Rossiya qonunchiligi jamoat manfaatlari ko'ra ko'proq shaxsiy manfaatlarni himoya qiladi. Ushbu asosiy farq Amerika qonunchiligining ba'zi samarali qoidalarini Rossiya qonunchiligiga to'liq integratsiya qilishga imkon bermaydi.*

Kalit so'zlar: *ishchanlik obro'si, tuhmat, huquqbuzarlik uchun javobgarlik, bozor iqtisodiyoti, yuridik shaxs, ishchanlik obro'sini himoya qilish usullari, nomoddiy zarar, ma'naviy zarar.*

ЗАЩИТА ДЕЛОВОЙ РЕПУТАЦИИ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ ПО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ США И РОССИИ

Хабибуллаев Давлатжон Юлчибаевич

*Профессор Ташкентского государственного юридического
университета, кандидат юридических наук*

Ибратова Феруза Бобокуловна

*И. О. профессора Ташкентского государственного юридического университета,
доктор юридических наук*

Солиева Камола Рустамжон кизи

*Магистрант Ташкентского государственного
юридического университета*

Аннотация: *В статье делается вывод о необходимости определения понятия «деловая репутация юридического лица» в российском законодательстве, соотношения клеветы и ущерба деловой репутации самого юридического лица, связанных с профессиональной деятельностью членов органов управления. и другие*

тела. В то время как законодательство США является хорошо разработанным и эффективным средством защиты деловой репутации от диффамации, которая ограничена конституционным правом на свободу слова, российское законодательство в большей степени защищает частные интересы, чем общественные. Это принципиальное отличие не позволяет полностью интегрировать некоторые действующие положения американского права в российское право.

Ключевые слова: профессиональная репутация, клевета, ответственность за преступление, рыночная экономика, юридическое лицо, способы защиты профессиональной репутации, нематериальный вред, моральный вред.

PROTECTION OF THE BUSINESS REPUTATION OF LEGAL ENTITIES UNDER THE LAWS OF THE UNITED STATES AND RUSSIA

Khabibullaev Davlatjon Yulchibaevich

*Professor of the Tashkent State Law University,
candidate of legal sciences*

Ibratova Feruza Bobokulovna

*Professor of Tashkent State Law University,
Doctor of Law*

Solieva Kamola Rustamjon kizi

Master student of the Tashkent State Law University

Annotation: *The article concludes that it is necessary to define the concept of "business reputation of a legal entity" in Russian legislation, the ratio of slander and damage to the business reputation of the legal entity itself, associated with the professional activities of members of management bodies. and other bodies. While US law is a well-designed and effective means of protecting goodwill from defamation, which is limited by the constitutional right to free speech, Russian law protects private interests more than public ones. This fundamental difference does not allow to fully integrate some of the existing provisions of American law into Russian law.*

Keywords: *professional reputation, slander, liability for a crime, market economy, legal entity, ways to protect professional reputation, non-pecuniary damage, moral damage.*

Rossiya fuqarolik-huquqiy tizimining davom etayotgan o'zgarishi sharoitida tegishli obro'ga bo'lgan huquqning samarali institutini yaratish muammosi o'zining ijtimoiy ahamiyati tufayli sud tizimi tomonidan alohida ehtiyotkorlik bilan yondashishni talab qiladi⁷⁷. Huquqiy tartibga solishning ushbu sohasidagi qonunchilikning asosiy qoidalarini qiyosiy tahlil qilish nafaqat kamchiliklarni, balki Rossiya qonunchilik bazasining

⁷⁷ Ibratova F. B. et al. Special features of modern legal systems: cases and collisions. – 2017.

afzalliklarini ham aniqlaydi, bu esa maqola tadqiqot mavzusining amaliy ahamiyatini oldindan belgilaydi⁷⁸.

Ishchanlik obro'siga nisbatan tuhmatga oid ishlarni hal qilishda, bir tomondan, yuridik shaxsning ishchanlik obro'sini himoya qilish huquqi bilan jamiyat a'zolarining axborot olish, so'z erkinligi, huquq va erkinliklarini himoya qilish huquqi o'rtasidagi muvozanatga erishish ayniqsa muhimdir. Ishchanlik obro'sini haddan tashqari ehtiyotkorlik bilan himoya qilish jamoatchilik uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarning erkin aylanishiga to'sqinlik qilish va shuning uchun asosiy konstitutsiyaviy huquq sifatida so'z erkinligiga tajovuz qilish deb qaralishi mumkin⁷⁹. So'z erkinligi va xayrixohlik huquqi muvozanati nuqtai nazaridan eng rivojlangani Amerika yuridik shaxslarning ishchanlik obro'sini tuhmatdan himoya qilish instituti bo'lib, uning ko'pgina qoidalari Yevropa sudi tomonidan qabul qilingan⁸⁰.

Rossiya fuqarolik qonunchiligida yuridik shaxslarning ishchanlik obro'siga nisbatan "tuhmat" atamasi mavjud emas, lekin Yevropa sudining qarorlarida faol qo'llaniladi va shunga mos ravishda Rossiya huquqni muhofaza qiluvchi organi tomonidan tuhmat qiluvchi ma'lumotlarni tarqatish tushunchasi bilan bir xil tarzda ko'rib chiqiladi (Rossiya Federatsiyasi Fuqarolik Kodeksining 152-moddasi)⁸¹.

Yuridik shaxsning ijobiy ishchanlik obro'si u yaratilgan tashkilotning maqsadlarini amalga oshirishga hamda yuridik shaxsni yaxshi shaklda saqlashga va raqobat bardoshligini ushlab turishga yordam beradi⁸². Yuridik shaxsning ijobiy ishchanlik obro'sini yaratish, qoida tariqasida, yuridik shaxsning bevosita ijro etuvchi organlari, uning ta'rischilari va xodimlarining katta say-harakatlarini o'z ichiga olgan ancha uzoq jarayondir. Ammo ishchanlik obro'siga anti-reklama, raqib tomonidan maqsadli obro'sizlantirish va hokazolar tezda putur yetkazishi mumkin⁸³.

Rossiya Federatsiyasi Oliy sudi tadbirkorlarni, advokatlarni, notariuslarni ajratib turadi, ularga yuridik shaxslarga nisbatan bir xil qoidalar qo'llaniladi⁸⁴.

Hozirgi vaqtda huquqni muhofaza qiluvchi organ yuridik shaxsga nisbatan tuhmat qilingan taqdirda himoya qilish usuli sifatida ma'naviy zararining o'rnini qoplashni aniq belgilab qo'ygan va muqobil variant sifatida "obro'ga zarar yetkazishni" taklif qilgan⁸⁵.

⁷⁸ Ibratova F. TERMS IN CIVIL LAW AND THEIR APPLICATION IN LEGAL PROTECTION OF CITIZENS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.

⁷⁹ Ibratova F. B., Erezhepov B. I., Ortikov S. S. ECONOMY, ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES, INDUSTRIES, COMPLEXES //Editorial team.–2019. – 2019. – T. 1. – C. 13-19.

⁸⁰ Ibratova F. LEGAL ISSUES OF MEDIATION ON INDIVIDUAL LABOR DISPUTES //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM.–2022. – 2022.

⁸¹ Постановление Пленума ВС РФ от 24.02.2005 г. № 3 «О судебной практике по делам о защите чести и достоинства граждан, а также деловой репутации граждан и юридических лиц». – Доступ из справ.-правовой системы «КонсультантПлюс».

⁸² Ibratova F. B. Legal consequences of the introduction of a bankruptcy procedure for an individual entrepreneur or an individual who has lost the status of an individual entrepreneur. – 2022.

⁸³ Ibratova F. B. The Concept and Characteristics of Bankruptcy Procedures for Business Entities With the Status of a Legal Entity //Middle European Scientific Bulletin. – 2022. – T. 20. – C. 143-147.

⁸⁴ Определение Верховного Суда Российской Федерации от 26 октября 2015 г. по делу № 307-ЭС15-5345, А56-17708/2014. – Доступ из справ.-правовой ситемы «КонсультантПлюс».

⁸⁵ Обзор практики рассмотрения судами дел по спорам о защите чести, достоинства и деловой репутации (утв. Президиумом Верховного Суда РФ/

Tashkilot obro'siga putur yetkazadigan ma'lumotlarni sudda shubha ostiga qo'yish va e'tiroz bildirish huquqiga ega⁸⁶.

Asosan, ommaviy axborot vositalarida yuridik shaxsning ishi to'g'risida noto'g'ri ma'lumot berish ishchanlik obro'siga sezilarli darajada putur yetkazishi mumkin. Yuridik shaxsni obro'sizlantiradigan ma'lumotlarning tarqalishi yuridik shaxsga jiddiy noqulaylik tug'diradigan uzoq muddatli noaniqlik faktini keltirib chiqaradi⁸⁷.

Tuhmat fuqarolik huquqbuzarlik bo'lib, sudlanuvchining aybi bilan bog'liq shartlar bundan mustasno, huquqbuzarlik javobgarlikning umumiy shartlariga muvofiq javobgarlikka sabab bo'ladi⁸⁸.

Tuhmat uchun javobgarlikning asosiy sharti ma'lumotlarning diskreditatsiya qilish xususiyatini va uni tarqatish faktini isbotlash, buning natijasida mijozlar sonining qisqarishi va raqobatbardoshlikni yo'qotishida da'vogarning shakllangan ishchanlik obro'si va uning obro'siga bo'lgan ishonchni yo'qotish fakti ham aniqlanishi kerak⁸⁹.

Shuni ta'kidlash kerakki, yuridik shaxsning ishchanlik obro'siga putur yetkazadigan ma'lumotlarni tarqatish turli yo'llar bilan amalga oshirilishi mumkin⁹⁰. Xususan, yuridik shaxs o'zining ijro etuvchi organlari orqali fuqarolik muomalasida harakat qiladi (Rossiya Federatsiyasi Fuqarolik Kodeksining 53-moddasi), shuning uchun ularning tarkibiga kiruvchi shaxslarning ishchanlik obro'si butun tashkilotning ishchanlik obro'siga ta'sir qiladi, ushbu harakatni hisobga olgan holda va ushbu shaxslarning qiyofoasi ushbu yuridik shaxs bilan bog'liq⁹¹. Шунингдек, юридик шахсинг обрўси бевосита юридик шахс раҳбарида намоён бўлади⁹². Jumladan, sud qarorlaridan birida ta'kidlanganidek: "Kompaniyani boshqarishga oid ma'lumotlar, agar ko'rilayotgan shaxslarning ism-shariflari noma'lum bo'lib qolsa ham, ularning kompaniyadagi ishtiroki aniq ko'rsatilgan bo'lsa ham, umuman korxonaga taalluqlidir va shubhalarni keltirib chiqaradi⁹³. Shu munosabat bilan, biz direktorlar kengashi a'zosining ishchanlik obro'si tashkilotning ishchanlik obro'si bilan chambarchas bog'liq degan xulosaga kelishimiz mumkin va uni buzish tashkilot huquqlarining buzilishiga olib keladi. Xuddi shu narsa ijro etuvchi organning ishchanlik obro'siga ham tegishli, chunki direktor to'g'risidagi keng tarqalgan ma'lumotlar kompaniyaning ishchanlik obro'siga taalluqlidir⁹⁴.

⁸⁶ Саяпина, Е. Н. О защите деловой репутации / Е. Н. Саяпина // Актуальные вопросы бухгалтерского учета и налогообложения. – 2014. – № 4. – С. 10–15.

⁸⁷ Постановление ЕСПЧ от 06.04.2000 г. «Дело “Комингерсолль С.А.” (Comingersoll S.A.) против Португалии» (жалоба № 35382/97). – Электрон. текстовые дан. – Режим доступа: <http://www.echr.coe.in>.

⁸⁸ Ibratova F. Problems of a settlement in bankruptcy cases in economic courts //Norwegian Journal of Development of the International Science. – 2019. – №. 28-3. – С. 23-25.

⁸⁹ Постановление Президиума ВАС РФ от 17.07.2012 г. № 17528/11 по делу № А45-22134/2010. – Доступ из справ.-правовой системы «Консультант-Плюс».

⁹⁰ Ibratova F., Ahadova M., Rozmetova A. APPLIED JURISPRUDENCE//Editorial team,(2021).–2021.

⁹¹ Babakulovna I. F. Grounds for the introduction of bankruptcy procedures for an individual entrepreneur or an individual who has lost the status of an individual entrepreneur //International journal of professional science. – 2022. – №. 1. – С. 5-9.

⁹² Обзор практики рассмотрения судами дел по спорам о защите чести, достоинства и деловой репутации (утв. Президиумом Верховного Суда РФ).

⁹³ Babakulovna I. F., Ibraimovich E. B., Sodikovich O. S. SIMPLIFIED PRODUCTION IN THE ECONOMIC PROCESS AND ITS FEATURES: NATIONAL AND FOREIGN APPROACH //International journal of professional science. – 2022. – №. 5. – С. 42-50.

⁹⁴ Постановление ФАС Уральского округа от 22 июня 2011 г. № Ф09-3347/11-С6 по делу № А60-32756/2010-С7. – Доступ из справ.-правовой системы «КонсультантПлюс».

Shu bilan birga, tashkilot va bunday xabarda ko'rsatilgan shaxs o'rtasidagi so'zsiz aloqa, ularning identifikatsiyasi ushbu ma'lumotlarning mazmunidan kuzatilishi kerak⁹⁵. Ijobiy ishchanlik obro'siga yuridik shaxsning boshqa organlari (direktorlar kengashi (kuzatuv kengashi), taftish komissiyasi) a'zosi bo'lgan shaxslarning kasbiy, ishbilarmonlik, ba'zan esa insoniy xususiyatlari ta'sir etishini hisobga olib, yuqoridagi huquqni qo'llash amaliyotini ushbu shaxslarga nisbatan ham qo'llash maqsadga muvofiqdir⁹⁶.

Ayniqsa, sud amaliyoti xodimga tuhmat qilish va yuridik shaxsning ishchanlik obro'siga to'g'ridan-to'g'ri bog'liqligini aniqlaganini hisobga olsangiz, u bilan mehnat munosabatlari mavjud, chunki xodimning yomon ishlashi to'g'risida noto'g'ri ma'lumot tarqatilishi yuridik shaxs mijozlarining kamayib ketishiga olib keladi⁹⁷.

Ushbu toifadagi ishlarda da'vogardan faqat ayblanuvchining tuhmat qiluvchi ma'lumotlarni tarqatganligini isbotlash talab qilinadi va javobgarning o'zi bu ma'lumotlarning haqiqat ekanligini isbotlashi kerak.

AQSh qonunchiligida tuhmat deganda odatda shaxs yoki kompaniyaning sha'ni va qadr-qimmatini kamsituvchi yolg'on ma'lumotlarning aniqlanishi tushuniladi⁹⁸. Amerikalik huquqshunos Robert Vanderet ta'kidlaganidek: "Tuhmat - bu yolg'on va imtiyozlar bilan himoyalangan, shaxsning obro'siga putur yetkazuvchi, boshqa odamlarni uni qoralash yoki nafratlashga undaydigan yoki bu shaxsning biznesiga zarar yetkazadigan bayonotdir"⁹⁹.

Shaxsga zarar yetkazgan yolg'on ma'lumotlar tuhmat deb ataladi. Oltmishinchi yillarda Rossiya Federatsiyasi Oliy sudi jamoatchilik fikrining nomaqbulligini belgilovchi ko'pgina normativ hujjatlarni bekor qildi, bu Konstitutsiyaning huquqlar erkinligi sohasidagi qoidalariga zid bo'lgan narsa edi. Shu sababli, tuhmatga oid nizolar deyarli to'liq fuqarolik qonunchiligiga kirgan va xususiy ayblov ishlari sifatida ko'rib chiqiladi¹⁰⁰.

Avval aytib o'tganimizdek, ommaviy axborot vositalarida tuhmat qilingan taqdirda ikki huquqning to'qnashuvi qayta tiklanadi: so'z erkinligi va sha'ni, qadr-qimmatini va obro'e'tiborini himoya qilish. Shu munosabat bilan bu huquqlar o'rtasida mutanosiblikning vujudga kelishi o'ziga xos xususiyat bo'lib ko'rinadi va ilmiy ta'limot va huquqni qo'llash amaliyotida (nafaqat jahon miqyosida, balki milliy huquq tizimlari doirasida ham) bo'linishni keltirib chiqaradi. Bir qator mamlakatlarda bu masalaga turlicha yondashuvlar mavjud¹⁰¹.

⁹⁵ Ibratova F. Foreign Practice of Use of Mediation on Collective Labor Disputes //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022. – T. 3. – №. 10. – C. 57-62.

⁹⁶ Babakulovna I. F. APPLIED JURISPRUDENCE //Editorial team.

⁹⁷ Boboqulovna I. F., Orif o'g'li R. B. MEDIATSIYA–OILAVIY NIZOLARNI HAL ETISHNING MUQOBIL USULI SIFATIDA //SCIENTIFIC ASPECTS AND TRENDS IN THE FIELD OF SCIENTIFIC RESEARCH. – 2022. – T. 1. – №. 4. – C. 80-85.

⁹⁸ Boboqulovna I. F., Mamarjon o'g'li R. M. NIZOLARNI MUQOBIL HAL ETISHDA MEDIATSIYANING O'RNI VA MEDIATSIYA JARAYONINING MOHIYATI //INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2022. – T. 3. – №. 25. – C. 185-195.

⁹⁹ Самородов, Д. А. Понятие неприкосновенности чести и достоинства в законодательствах Великобритании, Франции, США, Германии и России / Д. А. Самородов // Вестник Московского университета им. С. Ю. Витте. Серия 2, Юридические науки. – 2016. – № 2 (9). – С. 40–47.

¹⁰⁰ Boboqulovna I. F. et al. NIZOLARNI MUQOBIL HAL QILISH USULI SIFATIDA MEDIATSIYANI HAKAMLIK SUDLARIDA QO'LLASHNING O'ZIGA XOS AHAMIYATI //INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – T. 1. – №. 9. – C. 88-95.

¹⁰¹ Babakulovna I. F. et al. The Concept and Types of Corporate Disputes: Theory and Practice //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022. – T. 3. – №. 11. – C. 327-332.

Qo'shma Shtatlarda so'z erkinligi huquqi, shuningdek, ommaviy axborot vositalari katta rol o'ynaydi. Buyuk Britaniya va AQShning huquqlari asosiy jihatdan o'xshash bo'lishiga qaramay, AQSh sudlari AQSh Konstitutsiyasiga kiritilgan birinchi tuzatish bilan ziddiyat borligi sababli Buyuk Britaniya sudlarining qarorlarini hisobga olmaydi¹⁰².

Shuni ham ta'kidlash kerakki, AQShda da'vogarga nafaqat javobgar tomonidan ma'lumot tarqatish faktini, balki ularning obro'sini yo'qotish xususiyati haqiqat emasligini isbotlash majburiyati yuklatiladi¹⁰³.

Korporatsiyalar va boshqa tijorat tuzilmalari faqat tuhmat to'g'risidagi bayonot ularning biznes yuritish tarziga zarar yetkazgan yoki biznes sheriklaridan mahrum qilgan taqdirdagina sudga murojaat qilishlari mumkin. Shu bilan birga, korporatsiya boshqaruvi a'zolari, xodimlari, aktsiyadorlariga nisbatan qilingan tuhmatli bayonot korporatsiyaning tuhmati va ularning ishchanlik obro'siga zarar yetkazish hisoblanmaydi¹⁰⁴.

Shu munosabat bilan, faqat korporatsiyaning o'z faoliyatini olib borishiga ta'sir qiladigan, biznesni to'g'ri olib borishga mos kelmaydigan bayonot korporatsiyaning tuhmat qilish deb hisoblanishi mumkin. Mahsulot sifati yoki uning mulkka bo'lgan huquqlari bilan bog'liq ma'lumotlar "zararli qalbakilashtirish" deb ataladigan sudga da'vo qilish uchun asos bo'lishi mumkin¹⁰⁵.

Kasb uchun faqat kasbga to'g'ri kelmaydigan ma'lumotlar tuhmat deb topilib, ishchanlik obro'siga putur yetkazilgan deb hisoblanadi, xodimni ichkilikbozlikda ayblash yoki boshqa axloqsiz xatti-harakatlar tadbirkorga ta'sir qila olmaydi¹⁰⁶.

Shunday qilib, Amerika qonunchiligi shaxsning, shu jumladan yuridik shaxsning ishchanlik obro'siga tuhmat qiluvchi zarar yetkazishga aybni talab qiluvchi fuqarolik javobgarligi nuqtai nazaridan yondashadi va shu bilan "ishchanlik obro'si" toifasining yuqori ixtisoslashgan xususiyatini belgilaydi. Rossiya huquqiy ta'limotining rivojlanishidagi umumiy tendentsiya "ishchanlik obro'si" toifasini aynan uning universalligi nuqtai nazaridan shakllantirishga qaratilgan. Amerika qonunchiligida belgilangan hududda aybsiz javobgarlik holatlarini belgilash orqali obro'ga yetkazilgan zararni isbotlashning murakkabligini tenglashtirishga imkon beruvchi istisno huquqiy formulalar mavjud¹⁰⁷, bu huquqiy formulalar Rossiya qonunchiligida nazarda tutilmagan. Bunday sharoitda faqat nazariyaning umumiy konturini ichki huquqiy sohaga muqarrar ravishda integratsiyalashuvi ko'rib chiqilayotgan sohada ta'limotning tizimli xatolarini keltirib chiqaradigan vaziyatni

¹⁰² Boboqulovna I. F., Malika T. YURIDIK SHAXSNI TUGATISH BILAN BOG 'LIQ MASALALARNING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI //INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – T. 1. – №. 9. – C. 105-109.

¹⁰³ Feruza I. et al. The concept and significance of corporate disputes: national and foreign experience //International journal of professional science. – 2022. – №. 5. – C. 5-13.

¹⁰⁴ Boboqulovna I. F. et al. KORPORATIV HUQUQIY MUNOSABAT VA U BILAN BOG 'LIQ NIZOLARNI HAL ETISHDA MEDIATSIYA INSTITUTINING AHAMIYATI //INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – T. 1. – №. 9. – C. 96-104.

¹⁰⁵ Boboqulovna I. F., Shokir o'g'li M. D. NIZONI HAL QILISHNING MUQOBIL USULI SIFATIDA MEDIATSIYA VA HAKAMLIK SUDINING ROLI VA AHAMIYATI //INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2022. – T. 3. – №. 25. – C. 196-207.

¹⁰⁶ Rubenstein, Mitchel H. A Quick Look at the New York Defamation – Law. – Электрон.

¹⁰⁷ Маргольф, М. Е. Защита чести, достоинства и деловой репутации по американскому праву / М. Е. Маргольф, Ю. В. Холоденко // Юрислингвистика. – 2016. – № 5. – С. 72–79.

keltirib chiqaradi va natijada obektiv ijtimoiy talabga javob bermaydigan sud amaliyotini shakllantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Ibratova F. B. et al. Special features of modern legal systems: cases and collisions. – 2017.
2. Ibratova F. TERMS IN CIVIL LAW AND THEIR APPLICATION IN LEGAL PROTECTION OF CITIZENS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.
3. Ibratova F. B., Erezhepov B. I., Ortikov S. S. ECONOMY, ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES, INDUSTRIES, COMPLEXES //Editorial team.– 2019. – 2019. – T. 1. – С. 13-19.
4. Ibratova F. LEGAL ISSUES OF MEDIATION ON INDIVIDUAL LABOR DISPUTES //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM.– 2022. – 2022.
5. Постановление Пленума ВС РФ от 24.02.2005 г. № 3 «О судебной практике по делам о защите чести и достоинства граждан, а также деловой репутации граждан и юридических лиц». – Доступ из справ.-правовой системы «КонсультантПлюс».
6. Ibratova F. B. Legal consequences of the introduction of a bankruptcy procedure for an individual entrepreneur or an individual who has lost the status of an individual entrepreneur. – 2022.
7. Ibratova F. B. The Concept and Characteristics of Bankruptcy Procedures for Business Entities With the Status of a Legal Entity //Middle European Scientific Bulletin. – 2022. – T. 20. – С. 143-147.
8. Определение Верховного Суда Российской Федерации от 26 октября 2015 г. по делу № 307-ЭС15-5345, А56-17708/2014. – Доступ из справ.-правовой ситемы «КонсультантПлюс».
9. Обзор практики рассмотрения судами дел по спорам о защите чести, достоинства и деловой репутации (утв. Президиумом Верховного Суда РФ/
10. Саяпина, Е. Н. О защите деловой репутации / Е. Н. Саяпина // Актуальные вопросы бухгалтерского учета и налогообложения. – 2014. – № 4. – С. 10–15.
11. Постановление ЕСПЧ от 06.04.2000 г. «Дело “Комингерсолль С.А.” (Comingersoll S.A.) против Португалии» (жалоба № 35382/97). – Электрон. текстовые дан. – Режим доступа: <http://www.echr.coe.in>.
12. Ibratova F. Problems of a settlement in bankruptcy cases in economic courts //Norwegian Journal of Development of the International Science. – 2019. – №. 28-3. – С. 23-25.
13. Постановление Президиума ВАС РФ от 17.07.2012 г. № 17528/11 по делу № А45-22134/2010. –Доступ из справ.-правовой системы «Консультант-Плюс».
14. Ibratova F., Ahadova M., Rozmetova A. APPLIED JURISPRUDENCE//Editorial team,(2021).–2021.

15. Babakulovna I. F. Grounds for the introduction of bankruptcy procedures for an individual entrepreneur or an individual who has lost the status of an individual entrepreneur //International journal of professional science. – 2022. – №. 1. – С. 5-9.
16. Обзор практики рассмотрения судами дел по спорам о защите чести, достоинства и деловой репутации (утв. Президиумом Верховного Суда РФ).
17. Babakulovna I. F., Ibraiyimovich E. B., Sodikovich O. S. SIMPLIFIED PRODUCTION IN THE ECONOMIC PROCESS AND ITS FEATURES: NATIONAL AND FOREIGN APPROACH //International journal of professional science. – 2022. – №. 5. – С. 42-50.
18. Постановление ФАС Уральского округа от 22 июня 2011 г. № Ф09-3347/11-С6 по делу № А60-32756/2010-С7. – Доступ из справ.-правовой системы «КонсультантПлюс».
19. Ibratova F. Foreign Practice of Use of Mediation on Collective Labor Disputes //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022. – Т. 3. – №. 10. – С. 57-62.
20. Babakulovna I. F. APPLIED JURISPRUDENCE //Editorial team.
21. Boboqulovna I. F., Orif o'g'li R. B. MEDIATSIYA–OILAVIY NIZOLARNI HAL ETISHNING MUQOBIL USULI SIFATIDA //SCIENTIFIC ASPECTS AND TRENDS IN THE FIELD OF SCIENTIFIC RESEARCH. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 80-85.
22. Boboqulovna I. F., Mamarjon o'g'li R. M. NIZOLARNI MUQOBIL HAL ETISHDA MEDIATSIYANING O'RNI VA MEDIATSIYA JARAYONINING MOHIYATI //INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2022. – Т. 3. – №. 25. – С. 185-195.
23. Самородов, Д. А. Понятие неприкосновенности чести и достоинства в законодательствах Великобритании, Франции, США, Германии и России / Д. А. Самородов // Вестник Московского университета им. С. Ю. Витте. Серия 2, Юридические науки. – 2016. – № 2 (9). – С. 40–47.
24. Boboqulovna I. F. et al. NIZOLARNI MUQOBIL HAL QILISH USULI SIFATIDA MEDIATSIYANI HAKAMLIK SUDLARIDA QO'LLASHNING O'ZIGA XOS AHAMIYATI //INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – Т. 1. – №. 9. – С. 88-95.
25. Feruza I., Madina A., Asal R. LEGAL ISSUES OF JUDICIAL PROTECTION IN THE ECONOMIC COURT IN UZBEKISTAN //International journal of professional science. – 2022. – №. 4. – С. 5-10.
26. Babakulovna I. F. et al. The Concept and Types of Corporate Disputes: Theory and Practice //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022. – Т. 3. – №. 11. – С. 327-332.
27. Boboqulovna I. F., Malika T. YURIDIK SHAXSNI TUGATISH BILAN BOG 'LIQ MASALALARNING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI //INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – Т. 1. – №. 9. – С. 105-109.

28. Feruza I. et al. The concept and significance of corporate disputes: national and foreign experience //International journal of professional science. – 2022. – №. 5. – С. 5-13.
29. Boboqulovna I. F. et al. KORPORATIV HUQUQIY MUNOSABAT VA U BILAN BOG ‘LIQ NIZOLARNI HAL ETISHDA MEDIATSIYA INSTITUTINING AHAMIYATI //INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – Т. 1. – №. 9. – С. 96-104.
30. Boboqulovna I. F., Shokir o'g'li M. D. NIZONI HAL QILISHNING MUQOBIL USULI SIFATIDA MEDIATSIYA VA HAKAMLIK SUDINING ROLI VA AHAMIYATI //INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2022. – Т. 3. – №. 25. – С. 196-207.
31. Rubenstein, Mitchel H. A Quick Look at the New York Defamation – Law. – Электрон.
32. Маргольф, М. Е. Защита чести, достоинства и деловой репутации по американскому праву / М. Е. Маргольф, Ю. В. Холоденко // Юрислингвистика. – 2016. – № 5. – С. 72–79.